

ჩეჩენ და ინგუშ ხალხებს

ძვირფასო დებო და ძმებო!

ჩეჩენ, ინგუშ და ქართველ ხალხებს შორის ძმობას, მეგობრობასა და კეთილმეზობლურ ურთიერთობას მრავალსაუკუნოვანი ისტორია აქვს. ჩვენს წინაპრებს არაერთგზის შეუშველვით ხელი ერთმანეთისათვის გასაჭირის დროს. გასაჭირი კი ხშირად დაგვტეხია თავს. კავკასიაში შემოსული ყოველი მტერი პირველ რიგში კავკასიელ მკვიდრ ხალხთა გათიშვას და მათ ცალ-ცალკე განადგურებას ცდილობდა. სამწუხაროდ, სხვადასხვა მიზეზის გამო ზოგჯერ ვერ ხერხდებოდა კავკასიელთა შეკავშირება და საერთო მტრის წინააღმდეგ ერთ მუშტად შეკვრა, რითაც მოხერხებულად სარგებლობდნენ დამპყრობლები.

„გათიშე და იბატონეს“ პოლიტიკამ განსაკუთრებით გამოიღო ნაყოფი ცარიზმის დამკვიდრების შემდეგ. იმ დროის განმავლობაში, რაც კავკასიელი ხალხი ჯერ მეფის რუსეთის, შემდეგ კი საბჭოთა იმპერიაში მოექცნენ, ყველაზე მეტი ტანჯვა-ვაების გადატანამ სწორედ ჩეჩენ და ინგუშ ხალხებს მოუწია. ეს იმიტომ, რომ თქვენ არასოდეს შერიგებიხართ მტერს, ქედი არ მოგიხრიათ მისთვის. ვაჟა-ფშაველას სიტყვებითაც ხომ „კარგია მუდამ მტრიანი“.

ცარიზმის მიერ განხორციელებული გენოციდის პოლიტიკის მწვერვალი იყო 1864 წელს ჩეჩენთა და ინგუშთა იძულებითი აყრა სამშობლოდან და ოსმანთა იმპერიაში გადასახლება. თავის დროზე ეს ფაქტი მკაცრად დაგმეს ქართველმა მწერლებმა და საზოგადო მოღვაწეებმა. რად ღირს თუნდაც, ალ. ყაზბეგის ცნობილი ნაწარმოებები, რომლებიც აღსავსეა ჩეჩენ და ინგუშთა მწარე ხვედრის გამო გულისწუხილითა და თანადგომით.

1864 წელს მუჰაჯირობის, სამშობლოს დაკარგვის მთელი სიმწარე ჩეჩენებთან და ინგუშებთან ერთად კავკასიის სხვა ხალხებმაც: აფხაზებმა, ჩერქეზებმა, ყარაჩაელ-ბალყარელებმა, დაღესტნის ხალხებმა, მაგრამ ისტორიის ბედუკუდმართობის გამოცდა, გენოციდის ახალი ტრაგედიის გადატანა ისევ მოუხდა გმირ ჩეჩენ და ინგუშ ხალხებს უკვე „ჰუმანური“ საბჭოთა ხელისუფლების წყალობით 1944 წლის 23 თებერვალს, საბჭოთა წითელი არმიის „ბრწყინვალე“ დღეს, როცა ერთ დღე-ღამეში მთელი ხალხი დიდთან-პატარა-

ანად ჩატვირთეს ვაგონებში და შორეული ყაზახეთის გზას გაუყენეს. უამრავი ადამიანი შეიწირა ამ ბარბაროსულმა აქციამ.

1944 წლის 23 თებერვალი სისხლიანი ასოებით ჩაიწერა მსოფლიო ისტორიაში, როგორც გენოციდის დღე. ჩეჩენი და ინგუში ხალხების ჭრილობა მოუშუშებელია, ხოლო მწუხარება უსაზღვრო და უკიდევანო. ის ისეთი ჭრილობაა ჩეჩენი და ინგუში ხალხების ისტორიაში, რომლის დავიწყება არ შეიძლება, ხოლო მწუხარება კი არ გაქრება, არამედ იქცევა იმ ძალად, რომელიც სათავეს ხალხის წიაღიდან იღებს და მასვე უბრუნდება, როგორც განახლების წყარო, ერის სულიერი აღორძინების ნიშანსვეტი.

ძვირფასო ძმებო და დებო! მიიღეთ ქართველი ხალხის, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს და პირადად ჩემი ღრმა სამძიმარი 1944 წლის 23 თებერვლის აქციის მსხვერპლთა ხსოვნის აღსანიშნავად.

გვიალ გამსახურდია,

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე.

თბილისი, 1991 წელი, 21 თებერვალი

Чеченскому и ингушскому народам

Дорогие сестры и братья!

Братство и добрососедские отношения между чеченским, ингушским и грузинским народами имеют многовековую историю. Наши предки не раз поддерживали друг друга в годину испытаний. А испытания часто обрушивались на нас. Любой враг, пришедший на Кавказ, в первую очередь пытался разъединить коренные кавказские народы и уничтожить их порознь. К сожалению, по разным причинам, не всегда было возможно объединить кавказцев и сплотить их в единый кулак в борьбе против общего врага, чем искусно пользовались завоеватели.

Политика "разделяй и властвуй" особенно энергично стала осуществляться на Кавказе после утверждения владычества России. Период, в течение которого кавказские народы оказались в пределах вначале царской России, а затем советской империи, стал самым тяжелым для чеченского и ингушского народов, потому, что вы

никогда не мирились с врагом и не склоняли голову перед ним, ибо, как говорил грузинский поэт Важа Пшавела:

“У труса разве есть враги?
Их много только у героя.”

Вершиной осуществленной царизмом политики геноцида было принудительное переселение в 1864 году чеченцев и ингушей с родины в Османскую империю. В свое время этот факт сурово осудили известные грузинские писатели и общественные деятели. Чего стоит хотя бы произведения Ал. Казбеги, полные сердечной боли и сочувствия к горькой судьбе чеченского и ингушского народов.

В 1864 году всю горечь мухаджирства, потери родины наряду с чеченским и ингушским испытали и другие народы Кавказа: абхазы, черкесы, абазы, карачаевцы, балкарцы, дагестанские народы. Но вновь испытать трагедию и перенести всю тяжесть геноцида выпала на долю чеченского и ингушского народов уже по милости “гуманной” Советской власти 23 февраля 1944 года, в день “блестящего” праздника Советской Армии. За одни сутки весь народ от мала до велика погрузили в вагоны и отправили в далекий Казахстан. Тысячи людей стали жертвами этой бесчеловечной акции.

23 февраля 1944 года – эта дата кровавыми буквами вписана в мировую историю, как день геноцида. Незалечима рана чеченского и ингушского народов, безгранична их скорбь. Скорбь не исчезнет, она превратится в ту силу, которая берет свое начало из недр народа и к нему же возвращается, как источник обновления, символ духовного возрождения нации.

Дорогие сестры и братья! Примите глубокое соболезнование грузинского народа, Верховного совета Республики Грузия и мое лично в связи с Днем памяти жертв акции 23 февраля 1944 года.

Председатель Верховного Совета
Республики Грузия
Звиад Гамсахурдиа
Тбилиси, 21 февраля, 1991 год.